

SZOMBATHELYI PIPITÉR ÓVODA
FÄRBERKAMILLE KINDERGARTEN
STEINAMANGER

Szombathely, Bem József u. 9/C
9700

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: Az óvoda nevelőtestülete

Véleményezési jogot gyakorolt: Szülők Közössége

Egyetértési jogot gyakorolt: Szombathely Megyei Jogú Város

Német Önkormányzat

TARTALOM

I.	Bevezetés	4
1.	Az intézmény általános jellemzői.....	4
2.	A Szombathelyi Pipitér Óvoda – Färberkamille Kindergarten Steinamanger bemutatása	4
II.	Az óvodai nevelés célja és feladatai, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának tükrében	7
III.	Az óvodai nevelés feladatainak beépítése a helyi pedagógiai programba	10
1.	Az egészséges életmód alakítása – egészségfejlesztési program.....	11
1.1.	Egészséges táplálkozás.....	12
1.2.	Mindennapos testnevelés, testmozgás.....	13
1.3.	Személyi higiéné.....	14
1.4.	Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.....	15
1.5.	A bántalmazás, erőszak megelőzése	16
1.6.	Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás.....	18
2.	Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	19
2.1.	Befogadás.....	19
2.2.	A gyermek érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelése.....	21
2.3.	Az értékelés és jutalmazás.....	22
3.	Az anyanyelvi – német nemzetiségi és értelmi fejlesztés és nevelés.....	23
3.1.	A nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei.....	25
IV.	A Szombathelyi Pipitér Óvoda – Färberkamille Kindergarten Steinamanger pedagógiai programjának rendszerábrája	28
V.	Gyermekkép, óvodakép	29
1.	Gyermekképünk.....	29
1.1.	A Montessori pedagógia.....	29
1.2.	A német nemzetiségi nevelés.....	32
1.3.	A néphagyományon alapuló kézművesség.....	33
2.	Óvodaképünk.....	34
VI.	Az óvodai élet tevékenység formái	34
1.	A játék – játékba integrált tanulás.....	35
1.1.	A Montessori eszközrendszer.....	35

1.2. A fejlesztő játék és a Montessori eszközök.....	35
2. Külső világ tevékeny megismerése – kozmikus nevelés, matematikai gondolkodás fejlesztése...	42
3. Verselés, mesélés.....	46
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka – művészeti nevelés.....	48
5. Ének – zene, énekes játék.....	50
6. Mozgás.....	52
7. Munka jellegű tevékenységek.....	54
8. Tanulás.....	55
8.1. Az iskolai alkalmasság.....	56
8.2. Az iskolába lépés feltételei.....	58
VII. Az óvodai élet megszervezés.....	58
1. Személyi feltételek.....	58
2. Tárgyi feltételek.....	60
3. Szervezeti és időkeretek.....	61
3.1. A csoportok megszervezése.....	61
3.2. A napirend kialakításának alapelvei a Szombathelyi Pipitér Óvoda – Färberkamille Kindergarten Steinamangerben.....	62
3.3. Napirend.....	62
3.4. A gyermekközösségi programok szervezése.....	63
VIII. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	65
IX. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek.....	67
X. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	70
XI. Irodalomjegyzék.....	73
XII. Legitimációs záradék.....	74

I. BEVEZETÉS

1. Az intézmény általános jellemzői

Az óvoda neve és székhelye:

Szombathelyi Pipitér Óvoda

Färberkamille Kindergarten Steinamanger

9700 Szombathely, Bem József u. 9/C

Telefon: 94/501-541; 94/501-542 (Fax); 20/503-3214

Honlap: www.pipiterovoda.hu

A fenntartó neve és címe: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

9700-Szombathely, Kossuth L. u. 1-3.

Az óvodai csoportok száma: 6

Férőhelyek száma: 160

2. A Szombathelyi Pipitér Óvoda – Färberkamille Kindergarten Steinamanger bemutatása

Óvodánkban 1972 óta folyik a minket választó szülők gyermekeinek nevelése. Kezdetben 12 majd 8 csoportos óvodaként működtünk. 1996 ősztől a demográfiai hullám csökkenése miatt 200 férőhelyes intézmény lettünk, majd 7, illetve 2005. nevelési évtől 6 csoporttal működik óvodánk.

Jelenleg 6 gyermekcsoporttal, ebből két német nemzetiségi nyelvi nevelést folytató csoporttal kínáljuk a hatékony, eredményes és sokoldalú nevelést, személyiségfejlesztést. Óvodánk lakótelepi óvoda, csendes, jó levegőjű környezetben. Tágas, árnyas, fákkal övezett udvara lehetőséget ad arra, hogy az ide járó gyermekek szociokulturális szükségleteit ki tudja elégíteni. A gyermekek esztétikus környezetben, a szülők igényeit is figyelembe véve, szakmailag jól felkészült nevelőtestülettel együtt, szeretetteljes légkörben töltik napjaikat. Az épület a 6 csoportra való visszatéréssel kényelmesebb, praktikusabb lett. A használatlan csoportszobákból, helyiségekből tornaszoba, fejlesztő szoba, logopédiai – nyelvi szoba, illetve az egészségmegőrzést szolgáló só-szoba lett.

Helyi nevelési programunk három alappillérré:

- *a Montessori szellemű pedagógia*
- *a német nemzetiségi nevelés*
- *és a néphagyományon alapuló kézművesség ötvözete.*

A gyermekeket 23 fős személyzet látja el.

Fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok állandó továbbképzését, a módszertani, pszichológiai-pedagógiai ismeretek folyamatos korszerűsítését.

Mivel óvodánk a nyugati régióban egyedülálló módon Montessori Bázisóvodaként is működik, nagy hangsúlyt fektetünk az óvodapedagógusok Montessori szellemű pedagógiai továbbképzésére is.

Az 1980-as évektől kezdve nevelőtestületünk érdeklődése a reformpedagógiák felé fordult. A Montessori pedagógia egyre több kollégánk érdeklődését keltette fel a gyermekközpontúságával, a gyermeki önállóság, kreativitás, toleráns, másságot elfogadó, egyetemes témákkal is foglalkozó szellemiségével. Amikor saját program készítésére került sor, innovatív pedagógiai alapként a Montessori szellemű nevelést ötvöztük a néphagyományon alapuló kézművességgel és a német nemzetiségi neveléssel. 1999-től dolgozik óvodánk Maria Montessori egyedülálló pedagógiájának segítségével. A Montessori pedagógiából átvettük a számunkra lényeges elemeket, azaz a speciális eszközrendszert, és mindazt a nevelési koncepciót, szellemiséget, ami a mai kor gyermekeinek is időszerű. Az eltelt évek gyakorlata és eredményei mind azt bizonyítja, hogy helyes úton járunk.

2012. márciusától megkaptuk a **Minősített Montessori Óvoda** címet. Óvodapedagógusaink elkötelezettek, képesek megújulni, következetesek a teljesítendő feladatok tekintetében. Pedagógiai Programunk eredményes, sikeres. Munkánk középpontjában mindig a gyermek áll.

A Pedagógiai Program elkészítése során figyelembe vettük a törvényi szabályozásokat, szakmai helyzetelemzést, partneri elvárásokat és a szakmai – pedagógiai hagyományainkat.

- 2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt.)
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- Az 1997. XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról /továbbiakban: Gyvt./
- 2012. I. törvény a munka törvénykönyvéről
- A módosított a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. XXXIII. törvény /továbbiakban: Kjt./ és a végrehajtási rendeletei
- A többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról /továbbiakban: Kt./
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról /továbbiakban: EMMI r./
- 15/2013.(II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működésére
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- 368/2011. (XII.31.) kormányrendelet Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- A Kormány 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 24/1998.(IV.29.) IKIM-NM együttes rendelet a gyermek játékszerek biz-tonsági követelményeiről, vizsgálatáról és tanúsításáról
- 78/2003.(XI.27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságáról
- 1999. évi XLII. Törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 26/1997. /IX.3./ NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 51/1997. (XII.18.) NM. rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- a 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének óvodai ágazatra szóló határozatai
- A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás – egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30. EMMI rendeletben foglaltak
- 3. melléklet a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelethez – Nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei
- A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról

Jelen módosítás alapja a 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről, és a 363/2012 (XII.17.) Kormány rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

II. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI, AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJÁNAK TÜKRÉBEN

Cél:

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése.

A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása a játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának

csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

– a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

– a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

– megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

– a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;

– az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

– az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

– az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

4. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

5. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

6. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

7. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

8. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAINAK BEÉPÍTÉSE A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMBA

Az óvodai nevelés alapvető elve és feladata, hogy szabadságban, méltóságban tudjon felnőni a gyermek, fajtól, bőrszíntől, anyanyelvtől, vallástól, való megkülönböztetés nélkül. - Ezáltal különleges védelem illeti meg. Mindehhez a gyermekeknek szeretetre és harmóniára van szüksége. A Montessori pedagógia alapelve a gyermek tisztelete, az a hit, hogy minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világ megismerésének igénye, csak ennek kibontakoztatását elő kell segíteni. Maria Montessori szerint a felfedezés nem lehet csak egyesek kiváltsága. Ezért a tevékenységek szervezésénél alapelvünk, hogy semmit se végezzünk el a gyermekek helyett, amire ők maguk is képesek, de mindenben segítjük őket, amikor arra szükség van – az emberi jogok és az alapvető szabadság tiszteletben tartásával.

Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk:

☒ Szeretet

☒ Elfogadás és tisztelet

☒ Bizalom

☒ Egészséges életmód

☒ Anyanyelvi kultúra/német nemzetiségi nyelv és kultúra

Pedagógiai Program

OM azonosító: 036459

- ☒ Tudás
- ☒ Viselkedés kultúra
- ☒ Rendszeretet
- ☒ Esztétikai érzék
- ☒ Természetvédelem-környezettudatosság
- ☒ Városunk kulturális értékei
- ☒ Hagyományok/német nemzetiségi hagyományápolás

Nevelési alapelveink:

Intézményünk több évtizede biztosítja a környező lakótelep és Szombathely város gyermekeinek óvodai ellátását. Igényes, színvonalas, a gyermekek fejlődéséhez szükséges környezettel, eszközökkel, játékokkal rendelkezik óvodánk. Munkatársaink széles körű szakmai tudással, sok éves gazdag tapasztalattal, de ugyanakkor fiatalos lendülettel, elhivatottsággal végzik nevelő munkájukat. **A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára** igyekszünk biztosítani a szükséges segítséget, gondozást és nevelést.

Az óvodai nevelés legfőbb feladatai, a személyiségfejlesztés területén:

- Az egészséges életmód alakítása. Egészségfejlesztési program.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szocializáció.
- Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés megvalósításán belül feladatunknak tekintjük a pszichikus funkciók és részképességek fejlesztését.
- Fontosnak tartjuk a német nemzetiségi identitástudat megőrzését, a német nyelvi nevelést.

1. Az egészséges életmód alakítása – egészségfejlesztési program

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés. A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei:

1. egészséges táplálkozás
2. mindennapos testnevelés, testmozgás
3. személyi higiéné
4. testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
5. a bántalmazás, erőszak megelőzése
6. baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

1.1. Egészséges táplálkozás

Óvodánk étkeztetése, a 2015. január 1-től hatályba lépő 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet alapján történik, mely előírja:

- *a korcsoportonkénti energia és tápanyagszükséglet biztosítását,*
- *az adagolási előírás betartását,*
- *az ételek só és cukortartalmának csökkentését,*
- *az édességek fogyasztásának gyakoriságát,*
- *az élelmiszerek zsírtartalmának mértékét,*
- *diétás étrend biztosítását.*

Bevezetésre kerültek az egészséges gabonafélék, mint a köles, a hajdina, a szezám, vagy az amaránt.

Bővült a választék, a só részleges kiváltása zöldfűszerekkel történik. A szülők részére kóstolási lehetőséget biztosítanak.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli).
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.
- Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (Elamen Zrt. vagy a család biztosítja).
- Az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldségnapot szerveznek.
- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a *haszontalan ételek és italok étrendbe állítását*, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset.
 - Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
 - A gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek a gyümölcsökkel, zöldségfélékkel.
- Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

1.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése.

Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja.

Időjárástól függően napi 1-3 órát levegőn tartózkodást biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi.

1.3. Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás:

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés:

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében, a gyermek saját szekrényében.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülőkkal való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz.

Pihenés:

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.
- Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában havonta és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok kialakítása:

- Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák

munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.
- A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente kétszer tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.
- A Szakértői Bizottság pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki évi rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális pszichológiai terápiára fogadja őket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

1.4. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.